

DCIDOB 109.

PAKISTAN, A LA RECERCA D'UNA IDENTITAT.

Introducció.

Pakistan, la recerca d'una identitat

El 21 de febrer de 1947, l'almirall Louis Mountbatten, bescompte de Burma, es convertia en el darrer virrei de l'Índia. El seu principal encàrrec consistia a mantenir unida l'administració colonial britànica, el *Raj*. Sis mesos més tard, el 14 d'agost, el Pakistan s'havia independitzat gràcies a la perseverança d'un home, Muhammad Alí Jinnah, que va esdevenir el primer governador general del país, i de qui l'almirall diria més tard que era la persona que, tota sola, havia tingut el futur de l'Índia a les seves mans. Jinnah, i la Lliga Musulmana que representava, tenien la convicció que la creació del nou Estat era imprescindible per protegir els musulmans indis, minoritaris i segregats com a casta més baixa, davant la supremacia hindú.

El Pakistan va néixer, doncs, marcat per la religió i a la seva Constitució es va definir com a república islàmica. Però també va néixer marcat pels conflictes. Alguns de naturalesa estructural com el fet que els dos territoris que el constituïen –l'occidental (actual Pakistan) i l'oriental (actual Bangladesh)– es trobessin separats milers de quilòmetres fins que aquest darrer es va independitzar el 1971, després d'una cruenta guerra civil; o l'orografia de l'actual Pakistan, amb una àmplia zona muntanyosa occidental que dificulta el control estatal sobre el territori. Altres conflictes són externs, com la difícil relació amb l'Afganistan, accentuada els darrers anys; o amb l'Índia, marcada per la violència religiosa al mateix moment de la separació, les disputes pel domini de l'antic estat principesc del Caixmir, que han arribat, inconcluses, fins a l'actualitat, o el més modern derivat de la cursa nuclear. Però també hi ha conflictivitat interna associada a la distribució desigual de riquesa i de poder entre les ètnies que hi viuen, que se solapa amb la preeminència del braç militar sobre d'altres òrgans de l'Estat; o la inestabilitat institucional que ha dut el país a veure, al seu capdavant, una successió de militars i governants dictatorials, únicament interrompuda per breus períodes democràtics.

La societat pakistanesa, d'àmplia base rural i amb nombrosos elements compartits amb la del seu veí indi, ha fet successius esforços per sostroure's de la imatge gairebé sempre negativa que apareix del país als noticiaris d'arreu del món. Amb un elevat creixement econòmic en el període 2000-2007 –tot i qüestionat pels seus objectius a curt termini– el país va viure una etapa d'esplendor econòmic envejada per molts. Paral·lelament, el seu posicionament al costat dels Estats Units, especialment després dels atemptats de l'11-S, i en contra del terrorisme talibà, ha tornat el país a primera pàgina com a enclavament estratègic. Tanmateix, les crisis econòmica i institucional que pateix actualment el Pakistan han conduït el 22% de la població a una situació de pobresa, essent les dones les que pateixen els efectes més greus. Us proposem fer una nova mirada sobre el Pakistan i la seva societat, intentant també sostroure'ns dels nostres prejudicis, malgrat reconèixer les dificultats seculars i modernes amb les quals s'ha d'enfrontar. Com diuen les economistes Safiya Aftab i Shanza Khan “el més greu és que el món no sigui capaç de distingir entre la imatge del Pakistan i la realitat que viu el país. (...) El Pakistan necessita un reforç positiu, i no un de negatiu”.